

วัฒนธรรมห้อม:การจัดการความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นบ้านทุ่งโฮ้งจังหวัดแพร่
Indigo Dyeing Culture: Knowledge Management of Local Wisdom Ban
Thung Hong, Phrae Province

พระมหาชนินทร์ อธิวโร¹

Phra Mahachanin Athivaro

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสม (Mixed Method) ระหว่าง การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) กับวิจัยเชิงปริมาณ (Survey Research) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา1 เพื่อศึกษา บริบทชุมชนและองค์ความรู้เกี่ยวกับหม้อห้อม บ้านทุ่งโฮ้ง อำเภอเมือง จังหวัดแพร่ 2 เพื่อศึกษา จัดการความรู้หม้อห้อมบ้านทุ่งโฮ้ง อำเภอเมือง จังหวัดแพร่ 3 เพื่อการอนุรักษ์สืบทอด ความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นห้อมอย่างยั่งยืน บ้านทุ่งโฮ้ง อำเภอเมือง จังหวัดแพร่

ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 พบว่า

บริบท ชุมชนและองค์ความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมห้อม บ้านทุ่งโฮ้ง อำเภอเมือง จังหวัดแพร่ในปัจจุบันพบว่าบ้านทุ่งโฮ้งจังหวัดแพร่ยังเป็นแหล่งกำเนิดของผ้าหม้อห้อมส่งเสริมวัฒนธรรมการแต่งกายด้วยผ้าหม้อห้อมอย่างเหนียวแน่นทั้งยังผลิตจำหน่ายแก่นักท่องเที่ยวชาวไทยชาวต่างประเทศก่อให้เกิดการพัฒนาอาชีพแก่ชุมชนทำให้เศรษฐกิจการค้าขายผ้าหม้อห้อมบ้านทุ่งโฮ้งยังมีชื่อเสียงระดับประเทศ

ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 พบว่า

การจัดการความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นบ้านทุ่งโฮ้งจังหวัดแพร่ 3 ด้านคือ 1. ด้านการจัดการองค์ความรู้บริบทชุมชน ได้แก่ 1.1 การรับรู้ มุมมองร่วมกัน 1.2 ด้านการมีวิสัยทัศน์ร่วมกัน 2. ด้านการจัดการองค์ความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น 2.1 ด้านการเกิดผลประโยชน์และความสนใจร่วมกัน 2.2 ด้านการมีส่วนร่วมของสมาชิกเครือข่ายอย่างกว้างขวาง 3. ด้านการจัดการองค์ความรู้ในการสืบทอดอย่างยั่งยืน

¹ อาจารย์ประจำสาขาวิชารัฐศาสตรมหาวิทยาลัสมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตแพร่

3.1 ด้านการเสริมสร้างซึ่งกันและกัน 3.2 ด้านการพึ่งพิงอิงอาศัยร่วมกัน 3.3 ด้านการปฏิสัมพันธ์เชิงแลกเปลี่ยนโดยภาพรวมทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง) $\bar{x} = 3.37$, $S.D = 0.703$

ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 3 พบว่า

การอนุรักษ์และการสืบทอดความรู้ด้านภูมิปัญญากระบวนการสืบทอดภูมิปัญญาห้อมสมัยปัจจุบันพบว่าชาวบ้านทุ่งโฮ้งมีส่วนร่วมในการยอมรับภูมิปัญญากระบวนการสืบทอดห้อมสมัยปัจจุบันและมีส่วนร่วมในการรับรู้ภูมิปัญญากระบวนการห้อมสมัยปัจจุบันตลอดถึงมีส่วนร่วมคิดในการจัดการภูมิปัญญากระบวนการห้อมสมัยปัจจุบันประกอบกับมีส่วนร่วมภูมิปัญญา

คำสำคัญ : วัฒนธรรมห้อม การจัดการความรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น บ้านทุ่งโฮ้งจังหวัดแพร่

Abstracts

This research is a mixed-method study combining qualitative and quantitative research methods, with the objective of studying: 1. To study The objectives of this study are: 1. To examine the community context and knowledge surrounding indigo dyeing in Ban Thung Hong, Mueang District, Phrae Province. 2. To study and manage knowledge about indigo dyeing in Ban Thung Hong, Mueang District, Phrae Province. 3. To conserve and perpetuate the local wisdom and knowledge of indigo dyeing.

The research results according to objective 1 found that:

From studying the context, community, and knowledge about the indigo dyeing culture of Ban Thung Hong, Mueang District, Phrae Province today, it was found that Ban Thung Hong, Phrae Province is still the origin The indigo-dyed fabric promotes the cultural tradition of wearing indigo-dyed clothing and is produced and sold to tourists, both Thai and foreign. This has led to job development for the community and has given the indigo-dyed fabric trade of Ban Thung Hong a national reputation.

The research results according to objective 2 found that:

The management of local wisdom knowledge in Ban Thung Hong, Phrae Province, has 3 aspects: 1. Management of community context knowledge, including: 1.1 Shared awareness and perspectives; 1.2 Regarding shared vision: 2. Regarding the management of local knowledge and wisdom: 2.1 Regarding the generation of shared benefits and interests: 2.2 Regarding the broad participation of

network members: 3. Regarding knowledge management for sustainable inheritance: 3.1 Mutual reinforcement, 3.2 Interdependence, and 3.3 Interactive exchange, all aspects were at a moderate level overall ($\bar{x} = 3.37$, S.D = 0.703).

The research findings according to objective 3 revealed that:

Regarding the conservation and transmission of traditional knowledge, the process of passing on traditional indigo dyeing techniques in the present day showed that the villagers of Thung Hong participated in accepting this traditional knowledge. The research findings according to objective 3 revealed that: Regarding the conservation and transmission of traditional knowledge, the process of passing on traditional indigo dyeing techniques in the present day showed that the villagers of Thung Hong participated in accepting this traditional knowledge. The modern indigo dyeing process, including participatory thinking in managing the traditional indigo dyeing process, along with participatory knowledge of the traditional process.

Keywords: The Hom culture, knowledge management, and local wisdom of Ban Thung Hong, Phrae Province.

บทนำ

การดำรงของชีวิตของมนุษย์ที่สำคัญและจำเป็นต้องอาศัยปัจจัยเป็นพื้นฐาน ได้แก่ อาหาร เครื่องนุ่งห่ม ที่อยู่อาศัย และยารักษาโรค แม้ในหลักการทางพระพุทธศาสนา พระพุทธเจ้าก็ยังทรงบัญญัติให้ภิกษุปฏิบัติศาสนกิจให้แสวงหาปัจจัยสี่ เรียกว่า นิสสัย เพื่อยังคงอัตภาพให้เป็นไปตาม สมควรแก่สมณภาวะและเอื้อต่อการปฏิบัติธรรม ได้แก่ จีวร บิณฑบาต เสนาสนะ และคิลานะเภสัช (ขุ 25/45/77-78) ในที่นี้จะขอกล่าวเฉพาะการแต่งกายที่มีความเกี่ยวข้องกับโครงการวิจัยโดยตรง ถึงแม้ความจำเป็น ของเครื่องนุ่งห่มจะมุ่งประโยชน์ใช้สอยเพื่อปกปิดร่างกายไม่ให้จูดตา ป้องกันเหลือบ ยุง ริ้น แมลง ต่าง ๆ และป้องกันอากาศร้อน หนาว เป็นต้น การแต่งกายยังบ่งบอกถึงภูมิอากาศ สังคม เศรษฐกิจ และวัฒนธรรม อีกทั้งสถานภาพทางการศึกษา เศรษฐกิจ ตำแหน่ง ยศศักดิ์ และชาติพันธุ์อีกด้วย การ นุ่งห่มจึงมีมิติที่มากกว่าการเป็นปัจจัยพื้นฐานของชีวิตเท่านั้น ส่วนผ้าหม้อห้อมของจังหวัดแพร่ ซึ่ง สามารถนำมาเย็บและย้อมเป็นเครื่องนุ่งห่มและผลิตภัณฑ์อื่น ๆ เช่น กระเป๋า ผ้าห่ม รองเท้า ผ้าปูโต๊ะ ผ้าม่าน เป็นต้น ซึ่งมีกระบวนการผลิตทุกขั้นตอนอยู่ที่จังหวัดแพร่แห่งนี้ การศึกษาวิจัยเรื่องเกี่ยวกับ ห้อมจึงมีความสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (2564-2560)

(แผนพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติ ฉบับ 12 2560-2564 หน้า 110) ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3 การสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและแข่งขันได้อย่างยั่งยืน กับประเด็น ยุทธศาสตร์ที่ 4 การพัฒนาภาค เมือง และพื้นที่เศรษฐกิจ และพัฒนาจังหวัดแพร่ - 2557.ศ.พ) (ฉบับทบทวน) (2560) (แผนพัฒนาจังหวัดแพร่ ฉบับทบทวน 2560=2564 หน้า87) ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 ส่งเสริมการศึกษา พัฒนาอาชีพ และยกระดับ คุณภาพชีวิตในสังคม ซึ่งมีความเชื่อมโยงกับพันธกิจของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ใน ข้อที่ 2 คือการวิจัยและพัฒนา ข้อที่ 4 การทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม อีกด้วย

ในจังหวัดแพร่ ซึ่งเป็นพื้นที่จังหวัดหนึ่งในเขตภาคเหนือตอนบนในเขตล้านนา ซึ่งมีสภาพ ทางสังคม เศรษฐกิจ และวัฒนธรรมที่เข้มแข็งมีสินค้าชุมชนที่รู้จักกันโดยทั่วไป คือ ผลิตภัณฑ์หม้อ ห้อม โดยเฉพาะในพื้นที่ตำบลทุ่งโฮ้ง อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่ เป็นแหล่งผลิตและจำหน่ายขนาดใหญ่เป็นที่รู้จักกัน โดยทั่วไป จนกลายมาใช้เป็นคำขวัญของจังหวัดแพร่ คือ “หม้อห้อมไม้สัก ถิ่นรัก พระลอ ช่อแฮศรีเมือง ลือเลื่องแพะเมืองผี คนแพร่นี้ใจงาม” ห้อมนี้จึงเป็นการบูรณาการโดยนำเอาสืจากต้นครามหรือต้นห้อม มาเป็นสีย้อมตามกระบวนการของท้องถิ่น นอกจากนี้จะช่วยรณรงค์ส่งเสริม ด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นและเศรษฐกิจชุมชนแล้ว ยังเป็นการรักษาสืบสานวัฒนธรรมและการลดปัญหาการใช้ สารเคมีในชีวิตประจำวันอีกทางหนึ่งด้วย ทั้งนี้ทางชุมชนที่มีอาชีพเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์หม้อห้อมได้มีการ จัดการองค์ความรู้ที่หลากหลายตั้งแต่การผลิตจนถึงการจำหน่ายสู่ผู้บริโภคอย่างครบวงจร โดยอาศัย ภาวศีเครือข่ายทั้งภาครัฐ เอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและภาคประชาชนเป็นสำคัญ แต่ เนื่องจากว่าภายใต้ความเปลี่ยนแปลงของสังคมและสิ่งแวดล้อมย่อมเกิดสภาพการแข่งขันต่อสู้ดิ้นรน เพื่อการอยู่รอดของคนและองค์กรต่าง ๆ การจัดการวัฒนธรรมชุมชนจึงจำเป็นที่จะต้องเข้ามา มี บทบาทเสริมสร้างผลิตภัณฑ์หม้อห้อมให้คงอยู่ควบคู่กับชุมชน เพราะเป็นวิถีชีวิตที่ให้แบบเนียบกับ ธรรมชาติและการเปลี่ยนแปลงมากที่สุด ทั้งนี้ คณะผู้วิจัย ในฐานะเป็นบุคลากรในพื้นที่จึงมีความ ตระหนักในสิ่งที่จะมีส่วนช่วยเหลือเกื้อกูลให้ผลิตภัณฑ์หม้อห้อมได้รับการเอาใจใส่เพราะในฐานะเป็น ผลิตภัณฑ์ที่ทรงคุณค่าเคียงบ่าเคียงไหล่กับบุคคล หน่วยงาน หรือองค์กรที่สร้างความเข้มแข็งมาก่อน หน้าที่ไม่ให้เขาต่อสู้โดยลำพังอย่างโดดเดี่ยวอีกต่อไป ทั้งนี้ เพื่อไม่ให้เกิดช่องว่างระหว่างมหาวิทยาลัย ในฐานะหน่วยงานของรัฐที่มีความสำคัญในการขับเคลื่อนสังคมอย่างยั่งยืน เพราะการวิจัยจะช่วย พัฒนาส่งเสริมกลไกเศรษฐกิจที่สำคัญต่อศูนย์ชุมชน ชุมชนผ้าหม้อห้อมจังหวัดแพร่ซึ่งได้มีการรวมกลุ่ม กันเป็นเบื้องต้นแล้วอันเป็นผลทำให้เกิดการต่อยอดความเข้มแข็งแก่ชุมชน สังคม โดยลักษณะภาวศี เครือข่ายที่เน้นการมีส่วนร่วมอย่างต่อเนื่อง ด้วยเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงได้ทำการศึกษา เรื่อง วัฒนธรรมห้อม: การจัดการความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นบ้านทุ่งโฮ้ง จังหวัดแพร่

เพื่อเป็นประโยชน์ในการสร้างความเข้มแข็งให้แก่บุคคล องค์กร และหน่วยงานที่เป็นภาคีเครือข่ายเกี่ยวกับผ้าหม้อห้อมในเชิงการศึกษา ศาสนา เศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรมให้เข้มแข็งและยั่งยืนสืบไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 1 เพื่อศึกษา บริบทชุมชนและองค์ความรู้เกี่ยวกับหม้อห้อม บ้านทุ่งไธ้ง อำเภอมือง จังหวัดแพร่
- 2 เพื่อศึกษา จัดการความรู้หม้อห้อมบ้านทุ่งไธ้ง อำเภอมือง จังหวัดแพร่
- 3 เพื่อการอนุรักษ์สืบทอด ความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นหม้อห้อมอย่างยั่งยืน บ้านทุ่งไธ้ง อำเภอมือง จังหวัดแพร่

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพและศึกษาเอกสาร (Documentary Research) ร่วมกับการ วิจัยภาคสนามด้วยการสัมภาษณ์ (Interview)

ขอบเขตการวิจัยและกรอบแนวคิด

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้วิธีศึกษารวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการ ดังนี้ คือขอบเขตด้านพื้นที่ เนื่องจากเป็นการศึกษาถึงสภาพบริบทการดำเนินงานชุมชนผ้าหม้อห้อมบ้านทุ่งไธ้งจังหวัดแพร่: องค์ความรู้ และการจัดการเชิงความรู้เพื่อการสืบทอดอย่างยั่งยืน

ขอบเขตด้านพื้นที่ การวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดพื้นที่กรณีศึกษาในเขตจังหวัดแพร่ ได้แก่ ชุมชนบ้านทุ่งไธ้ง ตำบลทุ่งไธ้ง อำเภอมืองแพร่ จังหวัดแพร่

ขอบเขตด้านเนื้อหา การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบเนื้อหาในการศึกษาที่สำคัญ คือศึกษาถึงสภาพบริบท องค์ความรู้ การจัดการ การมีส่วนร่วม ความสัมพันธ์ การดำเนินงาน โดยมีขอบเขตด้านเนื้อหาการวิจัย ดังนี้

บริบท และสภาพภาพการดำเนินงานชุมชนผ้าหม้อห้อมจังหวัดแพร่เพื่อ การสืบทอดที่ยั่งยืน องค์ความรู้และการจัดการชุมชนผ้าหม้อห้อมจังหวัดแพร่

การมีส่วนร่วมของชุมชนในการส่งเสริมการจัดการศูนย์ชุมชน ผ้าหม้อห้อมบ้านทุ่งไธ้ง ระบบความสัมพันธ์และผลสำเร็จของการจัดการความรู้ชุมชนผ้าหม้อห้อม บ้านทุ่งไธ้งจังหวัดแพร่

ขอบเขตประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ใน และการส่งเสริมผลิตภัณฑ์ผ้าหม้อห้อมบ้านทุ่งไธ้งจังหวัดแพร่

กลุ่มการศึกษาครั้งนี้ หมายถึง พระสงฆ์ ผู้นำชุมชน และประชาชนที่มี อาชีพหรือหน้าที่เกี่ยวกับการผลิตจำหน่าย ประชากร ได้แก่

กลุ่มประชากรที่เป็นพระสงฆ์ในจังหวัดแพร่ที่มีบทบาทในการให้หลักธรรมในการ สร้างอาชีพ สร้างรายได้ให้ชุมชนมีความเข้มแข็ง และกลุ่มบุคคลที่เป็นผู้นำ ได้แก่ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน นายกเทศมนตรี รองนายกเทศมนตรี ที่เป็นแกนนำในการขับเคลื่อนผลิตภัณฑ์หม้อห้อมสู่ตลาดและ ประชาชนทั่วไปที่เป็นเจ้าของร้านค้าปลีกผลิตภัณฑ์หม้อห้อมชุมชนบ้านทุ่งโฮ้ง ตำบลทุ่งโฮ้ง อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่ กลุ่มตัวอย่างได้แก่

กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม เป็นตัวแทนสมาชิกกลุ่มศูนย์ชุมชนผ้าหม้อห้อม จังหวัดแพร่ ได้แก่ พระสงฆ์ในตำบลทุ่งโฮ้ง อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่ ที่มีบทบาทในการให้ หลักธรรมในการสร้าง อาชีพ สร้างรายได้ให้ชุมชนมีความเข้มแข็ง และกลุ่มบุคคลที่เป็นผู้นำ ได้แก่ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน นายกเทศมนตรี รองนายกเทศมนตรี ที่เป็นแกนนำในการขับเคลื่อนผลิตภัณฑ์หม้อ ห้อมสู่ตลาด และ ประชาชนทั่วไปที่เป็นเจ้าของกิจการร้านค้าผ้าหม้อห้อม จำนวน 32 รูป/คน โดยวิธี สุ่มแบบเจาะจง เพื่อ ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชน/องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดชุมชนผ้าหม้อห้อม

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (key informant) ได้แก่

1) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้สัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interviews) ได้แก่ผู้นำชุมชน/ ตัวแทนกลุ่มผู้ ผลิตภัณฑ์ผ้าหม้อห้อม/องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น(อปท.) ในตำบลทุ่งโฮ้ง อำเภอเมือง แพร่ จังหวัด แพร่ จำนวน 12 รูป/คน

2) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้การสนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus Group Discussion) โดย ดำเนินการ สนทนากลุ่มเฉพาะระหว่างผู้วิจัยกับตัวแทนกลุ่มแปรรูปผลิตภัณฑ์หม้อห้อม จำนวน 4 คน ตัวแทน/ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.)และผู้นำ ในตำบลทุ่งโฮ้ง จำนวน 4 คน พระสงฆ์ จำนวน 2 รูปและ ประชาชนที่เป็นเจ้าของร้านค้าปลีกค้าส่ง จำนวน 2 คน รวมทั้งสิ้นจำนวน 12 รูป/คน

ขอบเขตด้านระยะเวลา

1 ตุลาคม 2567 - 31 ธันวาคม 2568

สรุปผลและอภิปรายผลการวิจัย

จากการวิจัยเรื่อง วัฒนธรรมห้อม:การจัดการความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นบ้านทุ่งโฮ้งจังหวัดแพร่ สรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ดังนี้

ผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับวัฒนธรรมห้อม: การจัดการความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นบ้านทุ่งโฮ้ง จังหวัดแพร่ 3 ด้านคือ 1. ด้านการจัดการองค์ความรู้บริบทชุมชน ได้แก่ 1.1 การรับรู้ มุมมองร่วมกัน

1.2 ด้านการมีวิสัยทัศน์ร่วมกัน 2. ด้านการจัดการองค์ความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น 2.1 ด้านการเกิดผลประโยชน์และความสนใจร่วมกัน 2.2 ด้านการมีส่วนร่วมของสมาชิกเครือข่ายอย่างกว้างขวาง 3. ด้านการจัดการองค์ความรู้ในการสืบทอดอย่างยั่งยืน 3.1 ด้านการเสริมสร้างซึ่งกันและกัน 3.2 ด้านการพึ่งพิงอิงอาศัยร่วมกัน 3.3 ด้านการปฏิสัมพันธ์เชิงแลกเปลี่ยนโดยภาพรวมทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง) $\bar{x} = 3.37$, S.D. = 0.703

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล จากการสนทนากลุ่ม ด้านบริบท สภาพปัจจุบันและปัญหาการดำเนินงานศูนย์ชุมชนผ้าหม้อ ห้อมพบว่าร้านค้าจำหน่ายผลิตภัณฑ์หม้อห้อมส่วนใหญ่อยู่ติดกับถนนทำให้สถานที่จอดรถของลูกค้า ไม่สะดวก ร้านค้าส่วนใหญ่ ใช้เป็นที่อยู่อาศัยของเจ้าของร้าน มีที่ทำเป็นอาชีพหลักและอาชีพเสริม ภูมิทัศน์หน้าร้านและสภาพแวดล้อมไม่ได้ตกแต่งให้สวยงาม น่าสนใจและดึงดูดใจลูกค้าเท่าที่ควร ขาด วัตถุประสงค์ คือ ต้นหอมซึ่งเป็นพืชที่จะต้องนำมาหมักเพื่อเป็นสีในการย้อมผลิตภัณฑ์หม้อธรรมชาติ คุณภาพของผลิตภัณฑ์ผ้าหม้อห้อมไม่เท่ากัน ขาดการรวมกลุ่มกันอย่างจริงจังของสมาชิกศูนย์ชุมชน ชุมชนหม้อห้อม เป็นต้น ด้านการจัดการองค์ความรู้เชิงเครือข่ายศูนย์ชุมชนผ้าหม้อห้อมอย่างมีส่วนร่วม เพื่อการสืบทอดที่ยั่งยืนตามทฤษฎี 5 M model พบว่า 1.Man (people) คือ บุคลากร หากมีการ รวมกลุ่มของบุคลากรในกลุ่มสมาชิกผู้ผลิตและผู้จำหน่ายผลิตภัณฑ์หม้อห้อมให้เป็นรูปธรรม ร่วมมือกัน อย่างเข้มแข็งและยั่งยืนจะส่งผลต่อเสถียรภาพและความมั่นคงของสมาชิกศูนย์ชุมชนชุมชนผ้าหม้อห้อม 2.Machin(equipment) คือ อุปกรณ์หรือเครื่องมือ ขาดมาตรฐานด้านขนาดหรือ SIZE (ไซส์) ซึ่งแต่ละร้านมีการผลิตที่ไม่เท่ากัน 3.Medium (measurement) คือ การวัดเพื่อกำหนดสู่มาตรฐาน สินค้าที่เป็นผลิตภัณฑ์ผ้าหม้อห้อมยังขาดการส่งเสริมให้มีคุณภาพสู่มาตรฐานที่เป็นระดับสากล 4. Mission (purpose) คือ เหตุผลที่ทำให้เกิดการพัฒนาการเปิดเวทีในการแสดงความคิดเห็นในการ บริหารจัดการของศูนย์ชุมชนผ้าหม้อห้อมเพื่อให้มองเห็นบริบท สภาพปัญหา และการจัดการเชิง เครือข่ายอย่างมีส่วนร่วมที่เหมาะสมกับวัน เวลา และสถานที่เป็นระยะๆ อย่างต่อเนื่อง 5. Management (leadership) คือ การจัดการใช้ภาวะผู้นำเป็นตัวขับเคลื่อน ควรสร้างระบบการ บริหารจัดการที่ดีและเป็นกิจจะลักษณะ ด้านระบบความสัมพันธ์ผลสำเร็จ และองค์ความรู้ของการ จัดการเชิงเครือข่ายที่มีต่อศูนย์ชุมชนผ้าหม้อห้อมเพื่อการสืบทอดที่ยั่งยืน 1) ด้านการจัดการองค์ความรู้เชิงความสัมพันธ์และ ผลสำเร็จของการจัดการเครือข่ายด้านการรับรู้มุมมองร่วมกันของการจัดการเครือข่ายศูนย์ชุมชนผ้าหม้อ ห้อม พบว่ากลุ่มศูนย์ชุมชนชุมชนควรมุ่งเน้นสีหม้อห้อมที่ได้จากต้นหอมธรรมชาติเพื่อรักษาอัตลักษณ์ มากกว่าการใช้สีย้อมจากเคมีภัณฑ์ 2) ด้านการจัดการองค์ความรู้เชิงความสัมพันธ์และผลสำเร็จของการจัดการเครือข่ายการมีวิสัยทัศน์ร่วมกันของการจัดการเครือข่ายศูนย์ชุมชนผ้าหม้อห้อม พบว่า ควรเปิดโอกาสให้บุคคลที่ มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ทั้งในชุมชนและนอกชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการสร้าง วิสัยทัศน์ร่วมกับสมาชิกศูนย์ชุมชนผ้าหม้อห้อม 3)ด้านการจัดการ

องค์ความรู้เชิงความสัมพันธ์และผลสำเร็จของการจัดการ เครือข่ายด้านการเกิดผลประโยชน์และความสนใจร่วมกันของการจัดการเครือข่ายศูนย์ชุมชนผ้าหม้อห้อม พบว่า ควรทำการตลาดในเชิงรุกแต่ต้องร่วมมือกันเป็นสำคัญต้องขยายตัวออกจากพื้นที่ใน ต่างจังหวัดและต่างประเทศ 4) ด้านการจัดการองค์ความรู้เชิงความสัมพันธ์และผลสำเร็จของการจัดการเครือข่ายด้านการมีส่วนร่วมของสมาชิกเครือข่ายอย่างกว้างขวางของการจัดการเครือข่ายศูนย์ชุมชนผ้าหม้อห้อม พบว่า ยังไม่เป็นเอกภาพ ต่างคนต่างค้า คุณภาพสินค้า ขนาด และราคาไม่เป็นไปในทิศทาง 5) ด้านการจัดการองค์ความรู้เชิงความสัมพันธ์และผลสำเร็จของการจัดการเครือข่ายด้านการเสริมสร้างซึ่งกันและกันของการจัดการ เครือข่ายศูนย์ชุมชนผ้าหม้อห้อม พบว่า ควรมีการร่วมมือกันในลักษณะที่เป็นสหกรณ์ 6) ด้านการจัดการองค์ความรู้เชิงความสัมพันธ์และผลสำเร็จของการจัดการเครือข่ายด้านการพึงพิงอิงร่วมกันของการจัดการเครือข่ายศูนย์ชุมชนผ้าหม้อห้อม พบว่า ควรมองให้เห็นว่าเป็นธุรกิจครอบครัวใหญ่ 7) ด้านการจัดการองค์ความรู้เชิงความสัมพันธ์และ ผลสำเร็จของการจัดการเครือข่ายด้านการปฏิสัมพันธ์เชิงขนบธรรมเนียมและประเพณี วัฒนธรรม แลกเปลี่ยนของการจัดการเครือข่ายศูนย์ชุมชน ผ้าหม้อห้อม พบว่า ควรมีการปฏิสัมพันธ์ในกิจกรรมด้านวิถีชีวิต

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยนักวิจัยจึงนำผลการวิจัยมาอภิปรายตามวัตถุประสงค์ ดังต่อไปนี้
การอภิปรายผลการวิจัยครั้งนี้ เป็นการอภิปรายผลที่ได้รับจากการวิจัย ซึ่งพบว่า มีประเด็นที่จะนำมาอภิปรายผลได้ ดังนี้

บริบท ชุมชนและองค์ความรู้เกี่ยวกับหม้อห้อม บ้านทุ่งไธ้ง อำเภอมือง จังหวัดแพร่

การศึกษาบริบทชุมชนและองค์ความรู้เกี่ยวกับหม้อห้อม บ้านทุ่งไธ้ง อำเภอมือง จังหวัดแพร่สรุปได้ดังนี้ 1 ระดับความคิดเห็นวัฒนธรรมห้อมชาวบ้านทุ่งไธ้งพบว่ามีจัดการความรู้ด้านบริบทและวัฒนธรรมห้อมวัฒนธรรมความเป็นมาของห้อม และมีการรับรู้มุมมองวัฒนธรรมความเป็นมาของห้อมเป็นอย่างดี ตลอดถึงด้านการเกิดผลประโยชน์และความสนใจวัฒนธรรมความเป็นมาของห้อมร่วมกัน ประกอบกับการเกิดผลประโยชน์และความสนใจวัฒนธรรมความเป็นมาของห้อมร่วมกัน ตลอดถึงด้านการมีส่วนร่วมรักษาวัฒนธรรมความเป็นมาของห้อมของสมาชิกเครือข่ายอย่างกว้างขวางช่วยกันเสริมสร้างวัฒนธรรมความเป็นมาของห้อมซึ่งกันและกันในการผลิตเป็นสอคล้องกับ (อัจฉรา สโรบล, 2549 บทคัดย่อ). ภูมิปัญญาสิ่งทอคอยเต๋ากับการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวล้านนาได้ รวบรวมภูมิปัญญาสิ่งทอของชุมชนคอยเต๋่า ศึกษาแนวทางการพัฒนากระบวนการผลิต และหารูปแบบการสนับสนุนเครือข่ายการเรียนรู้ด้านวิสาหกิจชุมชนของภูมิปัญญาสิ่งทอ เป็นเอกลักษณ์ นับว่าเป็นมรดกทางวัฒนธรรม มีการสืบทอดต่อกันมาจากบรรพบุรุษ มีประวัติศาสตร์ความเป็นมาและความหมายของ

ลวดลายที่เชื่อมโยงกับธรรมชาติและวิถีชีวิต นอกจากนี้กลุ่มทอผ้าจากบ้านซึ่งพัฒนาลวดลายผ้าและกระบวนการย้อมสีจากวัสดุธรรมชาติ สามารถย้อมสีธรรมชาติได้โดยสีไม่ตก ได้มาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน (มผช.) ซึ่งเป็นการยกระดับคุณภาพสินค้า และยังสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผลิตภัณฑ์ อย่างไรก็ตามการจัดการความรู้ด้านวัฒนธรรมความเป็นมาไทยพวนบ้านทุ่งไธสงพบว่า ชาวบ้านทุ่งไธสงมีส่วนร่วมในการระดมความคิดเห็นในการส่งเสริมวัฒนธรรมความเป็นมาไทยพวนบ้านทุ่งไธสง และมีส่วนร่วมในการกำหนดวัฒนธรรมความเป็นมาไทยพวนบ้านทุ่งไธสง ตลอดถึงได้มีส่วนร่วมกิจกรรมวัฒนธรรมความเป็นมาไทยพวนบ้านทุ่งไธสง ประกอบกับได้มีส่วนร่วมกิจกรรมวัฒนธรรมความเป็นมาไทยพวนบ้านทุ่งไธสง และมีส่วนร่วมในการจัดการวัฒนธรรมความเป็นมาไทยพวนบ้านทุ่งไธสงเป็นอย่างดี ระดับความคิดเห็นการจัดการความรู้ด้านวัฒนธรรมกระบวนการทำห้อม ชาวบ้านทุ่งไธสงมีส่วนร่วมแสดงวิสัยทัศน์วัฒนธรรมกระบวนการทำห้อมออกแบบผ้าหม้อห้อม และมีส่วนร่วมแสดงวิสัยทัศน์ในการคิดกำหนด

ช่องทางการตลาดวัฒนธรรมกระบวนการทำห้อมตลอดถึง มีส่วนร่วมแสดงวิสัยทัศน์สอดคล้องกับของ ประไพ ทองเชิญ (2546 : บทคัดย่อ) การกำหนดมาตรฐานผ้าทอพื้นบ้านเพื่อสิ่งแวดล้อม รายงานการวิจัย ทำให้มองเห็นภาพตัวตนของผ้าทอพื้นบ้านชัดเจนขึ้น อันจะเป็นความหลากหลาย ของมรดกทางภูมิปัญญาบรรพชน เพื่อการสืบค้น และการพัฒนาให้เกิดประโยชน์ ต่อสังคมในทุกมิติ เพื่อความอยู่ดีมีสุขของคนรุ่นหลัง และในมิติธุรกิจชุมชน จะเป็นการสร้างตลาดผ้าทอพื้นบ้าน เพื่อสิ่งแวดล้อม ที่แตกต่างจากผ้าทออุตสาหกรรม อย่างแท้จริงและชัดเจนอันจะทำให้เห็นและเป็น คุณค่าผ้าทอพื้นบ้าน ในวิถีสวนสมัย โดยกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม ระหว่าง เครือข่ายช่างทอผ้าพื้นบ้านจาก 4 ภูมิภาค เครือข่ายผู้บริโภค รวมถึงองค์กรส่งเสริมภาครัฐและเอกชน และการศึกษาเชิงลึกกรณีกลุ่มศึกษา 4 พื้นที่ในภาคอีสาน อันเป็นฐานปฏิบัติการสืบค้นจากฐานรากผ้า ทอพื้นบ้านดั้งเดิมในแต่ละหมู่บ้าน จนถึงสิ่งที่ดำรงอยู่ในปัจจุบัน ร่วมกันฟื้นฟูขึ้นใหม่ เพื่อให้ผู้ที่มี ส่วนร่วมได้กำหนดมาตรฐานจากการรับรู้อย่างเข้าใจในกระบวนการผลิตผ้าทอพื้นบ้าน โดยแท้จริงวัฒนธรรมกระบวนการทำห้อม ผ้าหม้อห้อมให้มีการขยายเครือข่ายเพิ่มขึ้น ประกอบกับมีส่วนร่วมแสดงวิสัยทัศน์วัฒนธรรมกระบวนการทำห้อมส่งเสริมการจัดการเครือข่ายผ้าหม้อห้อมอย่างเสมอและมีส่วนร่วมแสดงวิสัยทัศน์ในการวางแผนวัฒนธรรมกระบวนการทำห้อมการจัดการประสานงานเครือข่ายผ้าหม้อห้อมเป็นอย่างดี ระดับความคิดเห็นการจัดการความรู้ด้านวัฒนธรรมการถ่ายทอดการทำห้อมในอดีตพบว่าชาวบ้านทุ่งไธสงมีส่วนร่วมในการรับวัฒนธรรมการถ่ายทอดการทำห้อม ในอดีต และได้รับโอกาสพัฒนาวัฒนธรรมการถ่ายทอดการทำห้อม ในอดีต ตลอดถึงมีความสุขเมื่อเป็นสมาชิกวัฒนธรรมการถ่ายทอดการทำห้อม ในอดีต ประกอบกับมีความพึงพอใจวัฒนธรรมการถ่ายทอดการทำห้อม ในอดีต และมีความมั่นใจในการเข้าร่วมวัฒนธรรมการถ่ายทอดการทำห้อม ในอดีตเป็นอย่างดี ระดับความคิดเห็นการจัดการความรู้ด้านวัฒนธรรมการถ่ายทอดการทำห้อม ในปัจจุบัน พบว่าชาวบ้านทุ่งไธสงมีส่วนร่วมในการยอมรับวัฒนธรรม

การถ่ายทอดการทำห้อม ในปัจจุบัน และมีส่วนร่วมในการรับรู้วัฒนธรรมการถ่ายทอดการทำห้อม ในปัจจุบัน ตลอดจนมีส่วนร่วมคิดในการจัดการวัฒนธรรมการถ่ายทอดการทำห้อม ในปัจจุบัน ประกอบกับมีส่วนร่วมพัฒนาวัฒนธรรมการถ่ายทอดการทำห้อม ในปัจจุบัน และมีส่วนร่วมในการทำงานวัฒนธรรมการถ่ายทอดการทำห้อม ในปัจจุบันเป็นอย่างดี สอดคล้องกับบุญส่ง เอื้ออรุณ (2548: บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การสร้างหน่วยการเรียนรู้ เรื่อง หม้อห้อมภูมิปัญญาท้องถิ่นสูงเม่น โรงเรียนสูงเม่นชนูปถัมภ์ เขตพื้นที่การศึกษาแพร่ เขต 2 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างและประเมินคุณภาพหน่วยการเรียนรู้เรื่องหม้อห้อมภูมิปัญญาท้องถิ่นสูงเม่น สำหรับใช้ประกอบการสอนกลุ่มสาระหน้าที่ พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม ในช่วงชั้นที่ 4 ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ ผู้ประเมินด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น จำนวน 5 คนผลการวิจัย พบว่า ผลการประเมินหน่วยการเรียนรู้และคู่มือการใช้หน่วยการเรียนรู้ เรื่องหม้อห้อมภูมิปัญญาท้องถิ่นสูงเม่น โดยผู้ประเมินอยู่ในระดับมีคุณภาพมาก

การจัดการความรู้หม้อห้อมบ้านทุ่งไธ้ง อำเภอมะนัง จังหวัดแพร่

จากการ ศึกษาการจัดการความรู้หม้อห้อมบ้านทุ่งไธ้ง อำเภอมะนัง จังหวัดแพร่ พบว่าระดับความคิดเห็นการจัดการความรู้ด้านการมีส่วนร่วมเครือข่ายกลุ่มวิสาหกิจชุมชนพบว่าชาวบ้านทุ่งไธ้ง มีส่วนร่วมในการจัดการการมีส่วนร่วมเครือข่ายกลุ่มวิสาหกิจชุมชนให้มีการพึ่งพาซึ่งกันและกัน และมีการมีส่วนร่วมเครือข่ายกลุ่มวิสาหกิจชุมชนช่วยเหลือในการดำเนินงานของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน ตลอดจนมีส่วนร่วมในการสนับสนุนการมีส่วนร่วมเครือข่ายกลุ่มวิสาหกิจชุมชนชุมชนผ้าหม้อห้อม ประกอบกับมีส่วนร่วมในการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีการมีส่วนร่วมเครือข่ายกลุ่มวิสาหกิจชุมชน และมีส่วนร่วมในการเชื่อมโยงเครือข่ายการมีส่วนร่วมเครือข่ายกลุ่มวิสาหกิจชุมชนเป็นอย่างดีสอดคล้องกับจตุรภัทร อิ่มเพ็ง (2546:บทคัดย่อ) ได้วิจัยการศึกษาความเข้มแข็งด้านเศรษฐกิจผ้าหม้อห้อมของ ชุมชนบ้านทุ่งไธ้ง ตำบลทุ่งไธ้ง อำเภอมะนัง จังหวัดแพร่ ผลการวิจัยพบว่า ปัจจุบันผู้ผลิตและผู้ จำหน่าย ผ้าหม้อห้อมสามารถดำเนินการผลิตและจำหน่ายด้วยตนเองและพึ่งพาตนเองได้ด้วยกลุ่ม ของตน มีรายได้ทำให้เศรษฐกิจของชุมชนดีขึ้นและมีความเข้มแข็งในด้านต่างๆ ด้านการบริโภคผ้า หม้อห้อม ผู้บริโภคส่วนใหญ่นิยมใช้ผ้าหม้อห้อมที่มีการฟอกสีและขอบสีผ้าหม้อห้อมที่มีรูป ประยุกต์เพราะ มีความทันสมัยสามารถสวมใส่ในโอกาสต่างๆได้ ซึ่งยังมีความต้องการผ้าหม้อห้อม ย่อม จากวัฒนธรรมชาติเพราะทำให้สีตกน้อย

ระดับความคิดเห็นการจัดการความรู้ด้านการมีส่วนร่วมของโรงเรียนพบว่า โรงเรียนมีส่วนร่วมในด้านการรับรู้มุมมองวัฒนธรรมความเป็นมาของห้อม และโรงเรียนมีส่วนร่วมในด้านการมีวิสัยทัศน์วัฒนธรรมความเป็นมาของห้อมร่วมกันของสมาชิกตลอดถึงโรงเรียนมีส่วนร่วมในด้านได้รับผลประโยชน์และความสนใจวัฒนธรรมความเป็นมาของห้อมร่วมกัน ประกอบกับโรงเรียนมีส่วนร่วมในด้านมีส่วนร่วมรักษาวินัยวัฒนธรรมความเป็นมาของห้อมของสมาชิกเครือข่ายอย่างกว้างขวาง นอกจากนี้

ทางโรงเรียนยังมีส่วนร่วมในด้านเสริมสร้างวัฒนธรรมความเป็นมาของห้อมซึ่งกันและกันในการผลิต ทั้งยังมีส่วนร่วมในด้านส่งเสริมการพึ่งพิงอิงอาศัยร่วมกันในการปลูกการย้อม และมีส่วนร่วมในด้านส่งเสริมการปฏิสัมพันธ์วัฒนธรรมแก่ชุมชนงเป็นอย่างตีสอดคล้องกับบุญสง เอื้ออรุณ (2548: บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การสร้างหน่วยการเรียนรู้ เรื่อง หม้อห้อมภูมิปัญญาท้องถิ่นสูงเม่น โรงเรียนสูงเม่นชนูปถัมภ์ เขตพื้นที่การศึกษาแพร่ เขต 2 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างและประเมินคุณภาพหน่วยการเรียนรู้เรื่องหม้อห้อมภูมิปัญญาท้องถิ่นสูง เม่น สำหรับใช้ประกอบการสอนกลุ่มสาระ หน้าที่ พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม ในช่วงชั้นที่ 4 ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ ผู้ประเมินด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น จำนวน 5 คนผลการวิจัย พบว่า ผลการประเมินหน่วยการเรียนรู้ และคู่มือการใช้ หน่วยการเรียนรู้ เรื่องหม้อห้อมภูมิปัญญาท้องถิ่นสูงเม่น โดยผู้ประเมินอยู่ในระดับมี คุณภาพมาก

ระดับความคิดเห็นการจัดการความรู้ด้านการมีส่วนร่วมประเพณีประจำปีไทยพวนวัดทุ่งไธ้ พบว่าชาวบ้านทุ่งไธ้มีส่วนร่วมในการระดมความคิดเห็นในการมีส่วนร่วมประเพณีประจำปีไทยพวนวัดทุ่งไธ้และมีส่วนร่วมในการกำหนดงานประเพณีประจำปีไทยพวนวัดทุ่งไธ้ตลอดถึงได้มีส่วนร่วมส่งเสริม กิจกรรมประเพณีประจำปีไทยพวนวัดทุ่งไธ้ประกอบกับมีส่วนร่วมในการจัดการเชื่อมโยงเครือข่ายกับการ ร่วมประเพณีประจำปีไทยพวนวัดทุ่งไธ้ทั้งยังมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมต่างๆร่วมประเพณีประจำปี ไทยพวนวัดทุ่งไธ้เป็นอย่างดี ระดับความคิดเห็นการจัดการความรู้ด้านการมีส่วนร่วมศูนย์เรียนรู้ห้อม บ้านทุ่งไธ้พบว่าชาวบ้านทุ่งไธ้ท่านมีส่วนร่วมแสดงวิสัยทัศน์การจัดตั้งศูนย์เรียนรู้ห้อมบ้านทุ่งไธ้และมี ส่วนร่วมแสดงวิสัยทัศน์ในการคิดพัฒนาศูนย์เรียนรู้ห้อมบ้านทุ่งไธ้ตลอดถึงมีส่วนร่วมแสดงวิสัยทัศน์การ มีส่วนร่วมศูนย์เรียนรู้ห้อมบ้านทุ่งไธ้ให้มีการขยายเครือข่ายเพิ่มขึ้นประกอบกับมีส่วนร่วมแสดงวิสัยทัศน์ การมีส่วนร่วมศูนย์เรียนรู้ห้อมบ้านทุ่งไธ้ในการประชุมเครือข่ายผ้าหม้อห้อมอย่างเสมอทั้งยังมีส่วนร่วม แสดงวิสัยทัศน์ในการวางแผนการมีส่วนร่วมศูนย์เรียนรู้ห้อมบ้านทุ่งไธ้ในการจัดการประสานงาน เครือข่ายผ้าหม้อห้อมเป็นอย่างตีสอดคล้องกับ สุรางรัตน์ ช่างค์ (2545: บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่อง “การประกอบอาชีพอิสระผ้าหม้อ ห้อมเมืองแพร่” จากการศึกษาพบว่า อาชีพการผลิต และจำหน่ายผ้า หม้อห้อม เป็นอาชีพที่ประสบ ความสำเร็จอาชีพหนึ่งของจังหวัดแพร่ โดยได้รับการจัดให้เป็นอาชีพ “หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์” ที่ นำออกเผยแพร่ และจำหน่ายในงานต่างๆ และในตงจังหวัดที่หน่วยงาน ราชการจังหวัดแพร่ คือ สำนักงานสหกรณ์จังหวัดแพร่ นำผลิตภัณฑ์ผ้าหม้อห้อมไปเผยแพร่ในทุกๆ แห่ง รวม 20 จังหวัด มี ประชาชนให้ความสนใจเข้าชมสินค้ากว่า 10,000 คน มีรายได้เป็นจำนวนเงินถึง 455,700 บาท ส่วน การจำหน่ายของสมาชิกสหกรณ์ตามโครงการผู้ผลิตพบผู้บริโภคปีรณรงค์การ สหกรณ์จังหวัดแพร่ ปี พ.ศ. 25434 – 2544 มีแนวโน้มการจำหน่ายสูงขึ้น อาชีพการผลิตและจำหน่าย ผ้าหม้อห้อมที่มีการ เปลี่ยนแปลงกว่า 30 ปี ที่ผ่านมาการผลิต และการเปลี่ยนแปลงรูปแบบ

องค์ความรู้จากการวิจัย

จากการศึกษาวิจัย เรื่อง “วัฒนธรรมห้อม:การจัดการองค์ความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น บ้านทุ่งโฮ้ง จังหวัดแพร่” ผู้วิจัยได้สังเคราะห์องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย ดังนี้

รูปแบบการจัดการความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นห้อม บ้านทุ่งโฮ้ง อำเภอเมือง จังหวัดแพร่จากการศึกษารูปแบบการจัดการความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นห้อม บ้านทุ่งโฮ้ง อำเภอเมือง จังหวัดแพร่พบว่าระดับความคิดเห็นการจัดการความรู้ด้านภูมิปัญญากระบวนการสืบทอดภูมิปัญญาห้อมสมัยก่อนพบว่าชาวบ้านทุ่งโฮ้งมีส่วนร่วมในการรับเอาภูมิปัญญากระบวนการสืบทอดภูมิปัญญาห้อมสมัยก่อนและได้รับโอกาสพัฒนาภูมิปัญญากระบวนการสืบทอดภูมิปัญญาห้อมสมัยก่อนตลอดถึงมีความสุขเมื่อเป็นสมาชิกภูมิปัญญากระบวนการสืบทอดห้อมสมัยก่อนประกอบกับมีความพึงพอใจในภูมิปัญญากระบวนการสืบทอดภูมิปัญญาห้อมสมัยก่อนทั้งยังมีความมั่นใจในการเข้าร่วมพัฒนาภูมิปัญญากระบวนการสืบทอดภูมิปัญญาห้อมสมัยก่อนเป็นอย่างดีสอดคล้องกับจตุรภัทร อัมเพ็ง (2546:บทคัดย่อ) การศึกษาความเข้มแข็งด้านเศรษฐกิจผ้าหม้อห้อมของ ชุมชนบ้านทุ่งโฮ้ง ตำบลทุ่งโฮ้ง อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่ ผลการวิจัยพบว่า ปัจจุบันผู้ผลิตและผู้จำหน่าย ผ้าหม้อห้อมสามารถดำเนินการผลิตและจำหน่ายด้วยตนเองและพึ่งพาตนเองได้ด้วยกลุ่ม ของตน มีรายได้ทำให้เศรษฐกิจของชุมชนดีขึ้นและความเข้มแข็งในด้านต่างๆ ด้านการบริโภคผ้า หม้อห้อม ผู้บริโภคส่วนใหญ่นิยมใช้ผ้าหม้อห้อมที่มีการฟอกสีและชอบเสื้อผ้าหม้อห้อมที่มีรูป ประยุกต์เพราะ มีความทันสมัยสามารถสวมใส่ในโอกาสต่างๆได้ ซึ่งยังมีความต้องการผ้าหม้อห้อม ย้อม จากวัสดุธรรมชาติเพราะทำให้สดกน้อยระดับความคิดเห็นการจัดการความรู้ด้านภูมิปัญญากระบวนการสืบทอดภูมิปัญญาห้อมสมัยปัจจุบันพบว่าชาวบ้านทุ่งโฮ้งมีส่วนร่วมในการยอมรับภูมิปัญญากระบวนการสืบทอดห้อมสมัยปัจจุบันและมีส่วนร่วมในการรับรู้ภูมิปัญญากระบวนการห้อมสมัยปัจจุบันตลอดถึงมีส่วนร่วมคิดในการจัดการภูมิปัญญากระบวนการห้อมสมัยปัจจุบันประกอบกับมีส่วนร่วมภูมิปัญญากระบวนการพัฒนาภูมิปัญญาห้อมสมัยปัจจุบันทั้งยังมีส่วนร่วมในการเผยแพร่ภูมิปัญญาห้อมสมัยปัจจุบันเป็นอย่างดี

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยจากการศึกษา “วัฒนธรรมห้อม:การจัดการองค์ความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น บ้านทุ่งโฮ้ง จังหวัดแพร่” ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1 ข้อเสนอแนะในเชิงนโยบาย

1) มีข้อจำกัดที่เป็นปัญหาอุปสรรคในการขับเคลื่อนวัฒนธรรมห้อมการจัดการองค์ความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเชื่อมกับวิสาหกิจผ้าหม้อห้อมที่แก้ไขยาก เช่น สถานที่ในการจัดรถของลูกค้าและนักท่องเที่ยว ทางภาครัฐควรดำเนินการแก้ไขอย่างเร่งด่วน

2) วัฒนธรรมห้อมการจัดการองค์ความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในด้านของวิสาหกิจผ้าห้อมห้อมบุคคล หรือหน่วยงานทางภาครัฐ ในจังหวัดแพร่ควรร่วมมือกัน สนับสนุนให้มีการปลูกต้นห้อมหรือต้นครามเป็นอาชีพ เพื่อส่งเสริมการใช้วัตถุดิบในการผลิตสีย้อม ธรรมชาติ

3) ควรมีการเชื่อมโยงกับองค์กรหรือหน่วยงานราชการที่มีความรู้ ความสามารถ ทักษะหรือประสบการณ์เกี่ยวข้องกับทุกกระบวนการเพื่อเพิ่มมูลค่าทางการตลาด โดยต้องเพิ่มระยะเวลาเพื่อดำเนินการวิจัยมากกว่า ปีงบประมาณหรือเป็นโครงการต่อเนื่องจะได้เห็นผลระยะต้น ระยะกลาง และระยะปลายสู่การพัฒนาในระยะยาวต่อไป

ข้อเสนอในการวิจัยในครั้งต่อไป

1) ควรมีการศึกษาวิจัยวัฒนธรรมห้อมการจัดการองค์ความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านวิสาหกิจผ้าห้อมห้อมสามารถนำไปต่อยอดเสนอโครงการ พัฒนาจังหวัดหรือภูมิภาคที่จะนำนวัตกรรมมาใช้ในการดำเนินงานได้อย่างเป็นรูปธรรม

2) ควรมีการจัดเวทีนำเสนอกลุ่มวิสาหกิจทุกสาขาเพื่อขับเคลื่อนสู่การบริหารจัดการ สู่การพัฒนาในระยะยาว

เอกสารอ้างอิง

โกวิทย์ พวงงาม มิติใหม่การปกครองท้องถิ่นวิสัยทัศน์กระจายอำนาจและการบริหารท้องถิ่น, นฤมล นิราทร. การสร้างเครือข่ายการทำงาน : ข้อควรพิจารณาบางประการ,มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์: 2543.

จังหวัดแพร่ (พ.ศ.2557-2560ฉบับบททวน) กลุ่มงานยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด สำนักงานจังหวัดแพร่.

บัญญัติ จุลนาพันธุ์ และอุไรวรรณ แยมเนียม. เอกสารประกอบการสอนวิชาการจัดการการตลาด , 2547.

ประวัติตำบลสามขาออนไลน์ ข้อมูลเข้าถึงได้จาก

<http://www.geocities.com/jitbanhan/kit2.html> พรธิดา วิเชียรปัญญา, การจัดการความรู้ : พื้นฐานและการประยุกต์ใช้. กรุงเทพมหานคร เอ็กสปอร์ทเน็ต, 2547.

แผนพัฒนาจังหวัดแพร่ (พ.ศ.2557-2560ฉบับบททวน) กลุ่มงานยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด สำนักงานจังหวัดแพร่.

พระมหาสุทิตย์ อาภาโกโร. เครือข่ายธรรมชาติความรู้และการจัดการ. กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์
พิมพ์ลักษณ์, 2544 วิจารย์ พานิช. การจัดการความรู้ฉบับนักปฏิบัติ, กรุงเทพมหานคร :สุภาพใจ,
2544.

เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12(2560-2564) สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการ
และสังคมแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี, หน้า 110.

เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12(2560-2564) สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการ เศรษฐกิจ
และสังคมแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี, หน้า 110.

เสรี พงศ์พิศ, คู่มือทำวิสาหกิจชุมชน, กรุงเทพมหานคร : พลังปัญญา, 2552.

อรทัย กภผล. การมีส่วนร่วมของประชาชนกับการพัฒนานโยบายสาธารณะระดับท้องถิ่น
เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2548.

